

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LT-INNO

Luonnontuotealan innovaatioverkosto ja toimialan uudet mahdollisuudet

Juha Rutanen

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

OULUN SEUDUN
AMMATTIKORKEAKOULU

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences
LUC

FOODWEST

LT-INNO -hanke käynnissä

Verkostomaista toimintaa:

- Toteutus kolmen ELY-keskuksen alueella Lapissa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla vuosina 2012-2014
- Hankkeella on "sisarhanke" Keski-Pohjanmaalla
- Luonnontuotealan teemaryhmä tuo tarkasteluun valtakunnallista laajuutta
- Yritys- ja asiantuntijayhteyksiä haetaan myös hankealueen ulkopuolelta
- INNO-työpajoja eri teemoista, alue- ja alatoimialaraportit

Viisi tehtäväkokonaisuutta:

- Luonnontuotealan nykytilan ja mahdollisuuksien tarkastelu **maakunnittain**
- Luonnontuotealan nykytilan ja mahdollisuuksien tarkastelu **alatoimialoittain**
- **Ennakointityön** toteutus ja liittyminen alue- ja alatoimialatyöhön
- Luonnontuotealan verkottaminen ja vahvistaminen
- **Toimialaohjelman** kokoaminen (tutkimus- ja kehittämistyön kärjet)

LT-INNO:n toimijat ja vastuut

Aluetarkastelut:

- Etelä-Pohjanmaa: Ruralia
- Pohjois-Pohjanmaa: OAMK
- Lappi: MTT ja RAMK
- Keski-Pohjanmaa: KETEK ja Ruralia
- Etelä-Savo: Ruralia
- Muu Suomi: Luonnontuotealan teemaryhmä / Ruralia

Ennakointi: Itä-Suomen yliopisto

Teknologiatarastelu: KETEK

Kansainvälisyystarkastelu:
Ruralia

Alatoimialat:

- Alkutuotanto (mm. keruu ja viljely): OAMK ja RAMK
- Elintarvikeala: Foodwest
- Hyvinvointiala (mm. kauneudenhoitotuotteet ja -palvelut, eläinten hoitotuotteet: MTT ja RAMK
- Matkailu: MTT ja RAMK
- Kemiallisten yhdisteiden hyödyntäminen (mm. ravintolisät, rohdokset, kosmetiikka yms.): Ruralia
- Muut alat (mm. eläinrehut, koristemateriaalit): OAMK ja RAMK

LT-INNO:n yhteystiedot

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

- Juha Rutanen, p. 040 5737 568, juha.rutanen(a)helsinki.fi
- Anne Matilainen, p. 050 415 1156

Foodwest Oy

- Elli Laukkala, p. 050 560 6484, elli.laukkala(a)foodwest.fi

Oulun seudun ammattikorkeakoulu (OAMK)

- Johanna Kinnunen, p. 050 317 4878, johanna.kinnunen(a)oamk.fi

Teknologiakeskus KETEK Oy

- Satu Ikonen, p. 040 772 2358, satu.ikonen(a)ketek.fi

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT), Rovaniemi

- Rainer Peltola, p. 0400 190 143, rainer.peltola(a)mtt.fi
- Outi Manninen, p. 050 379 7593, outi.h.manninen(a)mtt.fi

Rovaniemen ammattikorkeakoulu (RAMK)

- Hilikka Jankkila ja Seija Niemi, puh. 020 7985 483, hilikka.jankkila(a)ramk.fi, seija.niemi(a)ramk.fi

Itä-Suomen yliopisto

- Saija Miina, p. 050 372 9320, saija.miina(a)uef.fi

LT-INNO –hankkeen toimintaa

Aluetarkastelu:

- Maakunnittain nykytilanne, vahvuudet, alustavat alueelliset painopisteet ja kehittämiskeinot
- Toimijoitten ja yritysten kartoitus, alueilla yhteensä noin 200 yritystä
- Yritysten ja toimijoitten haastattelut / kysely tehty
- Ensimmäiset LT-INNO – työpajat pidetty kaikilla alueilla
- Alueraportit valmistuneet / viimeistelyssä
- Työpajatyö jatkuu

Alatoimialojen tarkastelu:

- Nykytilan ja mahdollisuuksien tarkastelua ja raportointia
- Painopisteiden ja kehittämiskeinojen hakua
- Kysely yrityksille ja työpajoja

Muu toiminta

- Ennakointityötä lähdetään liittämään vahvemmin alue- ja alatoimialatyöhön
- Kv-tarkastelu, mm. opintomatka Saksaan
- Alan kehittämisen tavoitteiden ja toimintamallin mietintä →

Toimintaohjelma

Alueselvitysten alustavia tuloksia luonnontuotealan kehittämisen painotuksista ja keinoista

Tarkastelussa Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi

Luonnontuotealan mahdollisia merkittäviä aihealueita (K-P ja E-P)

Keski-Pohjanmaa

- Metsämarjat elintarvikkeina
- Luonnontuotteiden talteenotto ja viljely
- Ravintolisien valmistaminen
- Eläinrehujen valmistaminen
- Hyvinvointituotteiden valmistaminen
- Luonnontuotteisiin tukeutuvat hyvinvointi- ja matkailupalvelut
- Koulutus- ja neuvontapalvelut

Pääteemat: alkutuotanto, elintarvikeala, hyvinvointi, erityisvahvuus kemia

Etelä-Pohjanmaa

- Metsämarjat elintarvikkeina
- Luonnontuotteisiin tukeutuvat hyvinvointi- ja matkailupalvelut
- Koulutus- ja neuvontapalvelut
- Erikoisluonnontuotteiden jalostus elintarvikkeina
- Luonnontuotteiden talteenotto ja viljely
- Hyvinvointi- ja kosmetiikkatuotteiden valmistus
- Ravintolisien valmistaminen

Pääteemat: elintarvikeala, hyvinvointipalvelut, alkutuotanto, erityisvahvuudet elintarvikekehitys ja luonnontuotefraktiot

Luonnontuotealan mahdollisia merkittäviä aihealueita (P-P ja Lappi)

Pohjois-Pohjanmaa

- Luonnontuotteiden talteenotto luonnosta
- Metsämarjat elintarvikkeina
- Luonnontuotteisiin tukeutuvat matkailupalvelut
- Luonnontuotteisiin tukeutuvat hyvinvointipalvelut
- Koulutus- ja neuvontapalveluiden tarjoaminen

Pääteemat: raaka-aineet, erityisvahvuutena hyvä koulutustarjonta, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot sekä hanketoiminta

Lappi

- Luonnontuotteisiin tukeutuvat matkailu- ja hyvinvointipalvelut
- Hyvinvointituotteiden valmistaminen
- Luonnontuotteiden talteenotto luonnosta
- Metsämarjojen jalostus elintarvikkeina

Pääteemat: luonnontuotteet matkailu- ja hyvinvointialan yrittäjyydessä sekä raaka-ainetuotannon kehitys, erityisvahvuutena koulutus-, tutkimus- ja kehittämisverkostot sekä hanketoiminta

Luonnontuotealan yrittäjyyden tutkimus- ja kehittämistarpeet (E-P ja K-P)

Keski-Pohjanmaa

- Markkinatutkimukset
- Alan koulutus sekä markkinointikoulutus
- Asiakslähtöinen tuotekehitys
- Tutkimustiedon siirto yrityksiin
- Alan tunnettuuden lisääminen
- Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja työnjako
- Yhteishankintarengas, lähituotetukku, osuuskunta
- Raaka-ainetutkimus
- Viljelyn kehittäminen

Etelä-Pohjanmaa

- Alan tiedotus ja koulutus
- Tutkimus vaikuttavuudesta ja tiedon jalkauttaminen
- Markkinoiden ja uusien mahdollisuuksien selvittäminen
- Tuotekehitystoiminnan ja -osaamisen lisääminen
- Yhteistyöverkostojen kehittäminen ja työnjako
- Uusien yhteistyötahojen haku
- Markkinointi- ja liiketoimintaosaamista lisää
- Teknologian ja viljelyn kehittäminen

Luonnontuotealan yrittäjyyden tutkimus- ja kehittämistarpeet (P-P ja Lappi)

Pohjois-Pohjanmaa

- Tunnettuuden kasvattaminen, imago, profiilin nosto
- Tiedonvälitys
- Monitieteinen tutkimus ja tiedon hyödyntäminen
- Keruun ja viljelyn lisääminen, peltoviljelyn tutkiminen
- Tuotekehitys ja markkinointi, esim. luonnonyrtit
- Tuotteiden saatavuuden parantaminen
- Erilaiset yhteistyömuodot
- Koulutus

Lappi

- Yrittäjyyden kehittäminen: koulutus, verkostot, rahoitus, sukupolvenvaihdokset (nuoret!)
- Luonnontuotetoiminnan vienti matkailu- ja hyvinvointialalle
- Raaka-ainetuotannon kehitystyö
- Tuotekehityksen vahvistaminen
- Tutkimuksen ja koulutuksen vahvistaminen, tiedon jalkautus
- Arviointia, systemaattisuutta ja työnjakoa kehitystyöhön
- Aitojen verkostojen kehittäminen
- Kansainvälistyminen ja pohjoisen markkinaedut

E-P: Parhaimmat keinot edistää luonnontuotealan yrittäjyyttä

- Potentiaalisten kohteiden tunnistaminen
- **Yrittäjien ja yritystukiverkoston kokoaminen, sopivan hankekokonaisuuden räätälöinti ja pitkäjänteinen tuki** (yrityskehitysorganisaatiot, kummiyritykset)
- Eri toimialojen yhteistyö, ideointi ja vieminen käytäntöön
- Metsän kytkentä ruoka-alan keskittymään ja palveluihin
- Kansainvälinen tähtäin ja markkinoiden selvittäminen, esimerkiksi alan **vientiasiamies**
- Tuotekehitysyksikkö erikoistuotteille ja toimiva tiedonjako
- Viljelyosaamisen soveltaminen luonnontuotteisiin

K-P: Parhaimmat keinot edistää luonnontuotealan yrittäjyyttä

- Keskittyminen muutamaa aiheeseen
- Tutkimusverkostoissa mukanaolo ja tiedon välittäminen tuotekehitykseen
 - Luonnontuotealan ”kampus” / yrityshautomo
 - Luonnontuotealan ”Peloton Innovation Camp”
- Esimerkkejä ja veturiyrityksiä mukaan kehittämiseen
- Koko ketjun kehittäminen verkostopohjaisilla hankkeilla, joissa myös yritykset mukana
- Osuuskuntamallin jalkauttaminen

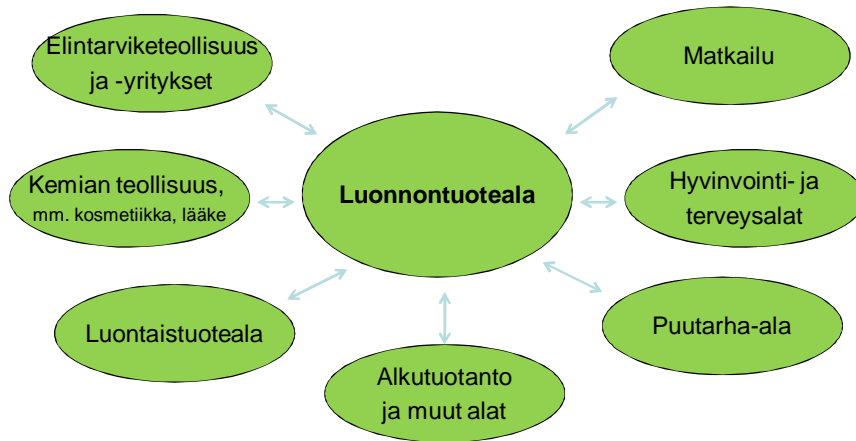
P-P: Parhaimmat keinot edistää luonnontuotealan yrittäjyyttä

- Yrittäjiä avustava kattojärjestö → koordinointi, tiedotus
- Erilaiset hankkeet, pitkäjänteisyys ja pysyviä tuloksia
 - Esim. tiedotushankkeet, yritysryhmien kehityshankkeet
- Rahoittajien mukaan saaminen, hyvät ideat ja selkeät suunnitelmat (liiketoimintaosaamista)
- Yhteistyön lisääminen
 - Pienyrittäjät esim. yhteismarkkinointi, logistiikka, yhteiset tilat
 - Eri toimialat: matkailu-, hyvinvointi-, elintarvikeala, ravintolat
- Yrittäjien koulutukset
 - Tuotekehitys-, viljely-, keruu-, jatkojalostus-, liiketoiminta-, markkinointikoulutus
- Yleinen yrittäjyyden tukeminen

Lappi: Parhaimmat keinot edistää luonnontuotealan yrittäjyyttä

- Yritys- ja markkinavetoinen toimintatapa, veturiyritykset
- Strategiatyö ja toimijoiden osaamisalojen kehittäminen työnjaon pohjalta, kehitystyön priorisointi
- Systemaattisen tutkimuksen ja ammattimaisen osaamisen vahvistaminen koko ketjussa
- Yritys- ja toimijaverkostojen kehittäminen eri tasoilla
 - alueellinen kattavuus
 - tutkimuksen, koulutuksen, kehitystyön ja yrittäjyyden yhteydet
 - poikkitieteellisyys / toimialarajojen ylittäminen
 - kansainväliset yhteydet
- Pitkäjänteinen hanketyö (ja rahoitus)

Luonnontuotealan yhteistyösuuntia

Kaupalliset toimijat, yrityskehitys- ja vientiorganisaatiot, oppilaitokset, yliopistot ja tutkimuslaitokset, alan toimijat ja verkostot, muiden alueiden ja ulkomaiset yritykset, rahoittajat, päättäjät, sosiaalinen media (kuluttajat)